

Wetenschappelijke carrière moeders is gebaat bij slimmere selectiecriteria



Saskia Lindhoud is als universitair docent verbonden aan de Universiteit Twente.

Er is een structureel verschil in de hoeveelheid tijd die mannelijke en vrouwelijke wetenschappers besteden aan het doen van wetenschappelijk onderzoek, zo blijkt uit onderzoek in opdracht van het Landelijk Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren. Moederschap heeft veelal een nadelige invloed op het wetenschappelijk cv van vrouwen. Meer diversiteit in de top van de wetenschap vraagt daarom een andere kijk op kwaliteit en selectie bij de verdeling van beurzen en subsidies.

Het onderzoek van de psychologen Ruth van Veelen en Belle Derks laat zien dat de tijd die vrouwen besteden aan wetenschappelijk onderzoek lager is dan bij mannen, en dat de balans nog onevenwichtiger wordt in het geval van wetenschappers met kinderen. Een van de bepalende factoren daarin is de wijze waarop beoordelingen voor onderzoekssubsidies tot stand komen.

Ik geef mijzelf als voorbeeld. Ik heb na een promotietraject, postdocposities in Bath en Twente en een zogeheten Veni-beurs om mijn eigen onderzoek op te zetten, nu een eigen onderzoekslijn waar ik trots op ben. In deze fase van mijn carrière is de tijd aangebroken voor het aanvragen van persoonlijke beurzen om een groep te starten. Afgelopen oktober ging mijn aanvraag voor zo'n persoonlijke Vidi-beurs voor een eigen groep de deur uit. De buitenlandse referenten beoordeelden mijn aanvraag als goed tot zeer goed. Ik had dezelfde scores als mijn man, die een paar jaar geleden dezelfde beurs heeft gekregen. Het zou daarom logisch zijn om uitgenodigd te worden voor een interview, de laatste stap in de selectie procedure, maar dat werd ik niet.

Mijn carrièreverloop was ontoereikend om op essentiële beoordelingscriteria voldoende te scoren. De hoeveelheid artikelen die ik heb geschreven, ligt een stuk lager dan die van iemand die zonder onderbrekingen voltijds heeft gewerkt. Door mijn planning om moeder te worden vlak nadat mijn postdoc in Bath afliep, was ik er iets meer dan een jaar uit. Verder heb ik lange tijd parttime gewerkt en ben ik met verlof geweest vanwege de geboorte van mijn tweede kind. Er zijn wel voorzieningen voor het krijgen van kinderen, maar die wegen niet op tegen de gaten in je cv die je je hele carrière zullen achtervolgen. Daardoor maak ik minder kans op een beurs, ook al is mijn idee nog zo goed.

De oplossing voor een eerlijkere verdeling van onderzoekssubsidies, die rekening houdt met gaten in het cv van



FOTO: ISTOCK

de aanvrager, vraagt een slimmere kijk op kwaliteit die verder dan gaat dan een simpele optelsom van publicaties en citaties. Een ononderbroken lijn in een loopbaan is niet per definitie een garantie op kwaliteit.

OUTPUT

Nederland bungelt ergens onderaan op de lijst van EU-landen als het gaat om het aandeel vrouwelijke onderzoekers in universitaire toposities. Geen gegeven om trots op te zijn, wel een dat dwingt om te kijken hoe het kan dat andere landen er beter in slagen gelijke kansen te borgen. In het Verenigd Koninkrijk hebben ze bijvoorbeeld de Dorothy Hodgkin Fellowship voor mensen die om wat voor reden dan ook meer flexibiliteit nodig hebben. Deze beurs is heel prestigieus en competitief. De mogelijkheid om dit soort beurzen aan te vragen laat zien dat men er zich van bewust is dat een goede wetenschapper ook moeder kan zijn, ziek kan zijn of mantelzorg is.

De Vidi-beurs van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek is een competitief programma dat talentvolle en creatieve onderzoekers een persoonsgebonden financiering

biedt. Doel is om vernieuwend onderzoek te stimuleren. Bij de toekenning van de beurs speelt het cv van de kandidaat een grote rol. Ik zou ervoor willen pleiten om kandidaten eerst te selecteren op het vernieuwende van hun idee. Dan volgt stap twee: een interviewronde waarin men beoordeelt of de kandidaat in staat is om het onderzoek uit te voeren en, in het geval van Vidi, een team van wetenschappers zou kunnen leiden. De cv's van de geselecteerde kandidaten worden op een zo eerlijk mogelijke manier vergeleken in stap drie. Dit levert de uiteindelijke volgorde van verdeling van beurzen op. Zo worden wetenschappers echt op de kwaliteit van hun werk beoordeeld en spelen levensomstandigheden en output een minder bepalende rol.

Alleen als we in Nederland instrumenten als de Dorothy Hodgkin Fellowship inzetten of de beoordeling van persoonlijke beurzen aanpassen, waarbij het vernieuwende idee en de persoonlijkheid van de aanvrager meer nadruk krijgen, slagen we erin los te komen van die Europese achterhoede. Grotere diversiteit is ontegenzeggelijk een belangrijk ingrediënt voor een betekenisvol wetenschappelijk klimaat.

Bij de toekenning van beurzen en subsidies speelt het cv van de kandidaat een grote rol